

בפתח השער

אינה דומה להתרגשות האוחזת במי שנכנס בשעריה של ישיבה בפעם הראשונה, לתחושתו של מי שרגיל לבוא בשערי בית המדרש יום-יום. ועדיין, כל מי ששמח לקראת תלמודו המתחדש עליו בכל יום זוכה לחוות בכל פעם מחדש את אותה תחושה ראשונית של התרגשות בכניסה לבית המדרש.

ישעיהו הנביא מתאר בחזונו את עולי הרגלים המגיעים לירושלים הפונים אל אנשי העיר הניצבים בשעריה ואומרים להם: "פִתְחוּ שְׁעָרֵי וַיָּבֹא גוֹי צְדִיק שְׁמֵר אֲמָנִים" (ישעיהו כו, ב).

ההגעה לירושלים והשהות בה כרוכה בלימוד תורה אינטנסיבי מזקניה וחכמיה, שהרי "מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבְרֵי ה' מִירוּשָׁלַם". וכך ממשיך ישעיהו ושם בפיהם של עולי הרגל הבאים בשערי העיר פסוקים נוספים ובהם: "אֶף אֵינִי מְשַׁפְּטִיךָ ה' קוֹיִנוֹךָ לְשִׁמְךָ וְלִזְכָּרְךָ תֵּאֲנֵת נִפְשִׁי" (שם שם, ח), שעניינו הרצון להכיר את דרכי מצוותיו של הקב"ה ומתוך כך ללמוד ולהכיר את מי שאמר והיה העולם¹.

חכמים ראו את שערי ירושלים הנפתחים בפני עולי הרגלים, כבתי מדרש גדולים, וכך למדנו במדרש רות זוטא (ד, א):

"וּבְעֵצַ עֲלֵה הַשְּׁעָרִי" וגו'. אין שער אלא בית המדרש, הדא הוא דכתיב "וְעֲלֵתָהּ יִבְמְתוּ הַשְּׁעָרָה אֶל הַזְּקֵנִים" (דברים כה, ז), וכן הוא אומר "פִתְחוּ שְׁעָרֵי" וגו' (ישעיהו כו, ב).

וכשם שמי שנכנס לירושלים הרי הוא דומה כמי שנכנס לבית המדרש, כך מי שנכנס לבית המדרש ולבו על תורת ה', מעלה עליו הכתוב כאילו נכנס

¹ עיין דעת מקרא שם.

בירושלים הבנויה לְקִאוֹת את פני האדון ה'. ולא מדעתנו אנו אומרים כך, אלא ממדרשם של רבותינו במסכת ברכות (ח, ע"א):

אמר רב חסדא: מאי דכתיב "אֶהָב ה' שְׁעָרֵי צִיּוֹן מִכָּל מְשֻׁכְּנוֹת יַעֲקֹב" (תהלים פז, ב) – אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה יותר מבתי כנסיות (ומבתי מדרשות)². והיינו דאמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא: מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד.

נמצאנו אומרים, כי כל מי שנכנס לבית המדרש הרי הוא דומה למי שבא בשעריה של עיר האלקים. ומי שזוכה לישיב בתוכו דומה למי שיושב בבית ה', וכפי שייחל דוד המלך בתפילתו: "אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת ה'... שְׁבֹתִי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי" (תהלים כז, ד).

נצא אפוא ונלמד מפתחיה של ירושלים, שהיו יושבים בהם חכמים ומלמדים לעם את דברי ה' ואת מצוותיו. כך גם בישיבה בת-זמננו, יש מקום להושיב חכמים שילמדו לבאים בדלתותיה את דרכיה ויכירו להם את חדריה ולשכותיה, ואת האוצרות הטמונים בהם.

חוברת זו, כשמה כן היא – פותחת את השערים לרווחה בפני אלו שרוצים וחפצים להיכנס אל ההיכל. המאמרים שכונסו בחוברת עוסקים במגוון נושאים הקשורים ליסודות חייה של הישיבה; יש בה בחוברת, מאמרים מרתקים על דרכי הלימוד בישיבה: עיון והלכה, תנ"ך ומוסר. יש בה דיונים על תפקידו של 'מוסד' הישיבה מדורות קדמונים ועד ימינו. נצטרפו אליה

---

² תוספת זו, אע"פ שהיא מצויה בגמ' שלנו, מסתבר שאינה נכונה, שהרי בהמשך הסוגיה מובא (בעקבות מימרא זו) כי אביי התפלל במקום בו היה עסוק ב'גירסה' ועוד בהמשך: "רבי אמי ורבי אסי אף על גב דהוּוּ להו תליסר בי כנישתא בטבריא לא מצלו אלא ביני עמודי, היכא דהוּוּ גרסי". מוכח אפוא, שבית המדרש הוא הישערים המצוינים' בהלכה. וכן הוא בגירסת פסקי הרי"ד שם [ודלא כתלמידי רבנו יונה שם].

גם מאמר על כתיבת חידושי תורה על-פי ההלכה, מאמר על פרופורציות בחיי הישיבה ומאמר בנושא השילוב של לימוד התורה ושירות בצה"ל.

כל המאמרים נכתבו על-ידי רבני הישיבה, וכאן ההזדמנות להודות לכולם על המאמץ בכתיבה ובהגהה. נודה גם למנהלי הישיבה השוקדים על הצלחתה, ולשאר העוסקים במלאכה: איתאל סופר שסייע רבות בסידור הדברים, ר' מתן סבג שעיצב את הכריכה ור' איתי שהם שהביא את הדברים לידי גמר.

בצאתנו מן הקודש נחזיק בדרכו של רבי נחוניא בן הקנה ונודה לרבונו של עולם ששם חלקנו מיושבי בית המדרש, העסוקים בדברי תורה. נוסף ונתפלל גם על העתיד, שיתקבלו הדברים ברצון על לבותיהם של תלמידנו, ויזכו הם ואנחנו עמם, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות.

אהרן פרידמן, אורי בצלאל פישר

עורכים